

Järjestöbarometri 2026 -osajulkistus:

**Kunnat edelleen tärkeä sosiaali- ja terveysjärjestöjen
paikallistoiminnan kumppani**

Juha Peltosalmi, Pia Londén

Paikallisyhdistykset saavat toimintaansa varten avustusta yleisemmin kunnilta kuin hyvinvointialueilta

- Yli puolet (56 %) sosiaali- ja terveysalan paikallisyhdistyksistä sai vuonna 2025 kunnilta avustusta toimintaansa (53 % vuonna 2021)
  - Keskimäärin (mediaani) 1 000 euroa
- Vain noin joka neljäs (26 %) yhdistys sai hyvinvointialueilta avustusta toimintaansa vuonna 2025
  - Keskimäärin (mediaani) 1 500 euroa
- Noin joka kolmas (32 %) sosiaali- ja terveysalan paikallisyhdistyksistä ei saanut toimintaansa varten avustusta kunnalta eikä hyvinvointialueelta
- 13 % sai avustusta sekä kunnalta että hyvinvointialueelta

Paikallisyhdistykset saavat myös tiloja toimintaansa varten yleisemmin kunnilta kuin hyvinvointialueilta

- Joka kolmannella (32 %) sosiaali- ja terveysalan paikallisyhdistyksellä on käytössään kunnalta maksutta saatuja toimintatiloja (33 % vuonna 2021)
- Noin joka viidennellä (18 %) on käytössään kunnan maksullisia tiloja (18 % myös vuonna 2021)
- Vain kuudella prosentilla yhdistyksistä on käytössään hyvinvointialueelta maksutta saatuja toimintatiloja ja yhdellä prosentilla maksullisia tiloja

Miten hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen on vaikuttanut yhdistysten toimintaan ja sen edellytyksiin

- Parantanut yleisimmin arvostusta (22 % yhdistyksistä), vaikuttamismahdollisuuksia (22 %) ja tunnettuutta (21 %)
- Heikentänyt yleisimmin mahdollisuuksia saada toimintaa varten avustuksia (20 %) ja tiloja (15 %)

	Parantanut %	Ei vaikutusta %	Heikentänyt %
Yhdistyksen ja sen toiminnan arvostus toiminta-alueella	22	69	9
Yhdistyksen vaikuttamismahdollisuudet toiminta-alueella	22	64	14
Yhdistyksen ja sen toiminnan tunnettuus toiminta-alueella	21	70	9
Yhdistyksen yhteistyö toiminta-alueen kunnan/kuntien kanssa	14	72	14
Yhdistyksen mahdollisuudet saada avustuksia toimintaansa varten	14	66	20
Yhdistyksen mahdollisuudet saada käyttöön edullisia tai ilmaisia toimintatiloja	6	79	15

21 % yhdistyksistä arvioi, että hyvinvointi-alueiden toiminnan käynnistyminen on tuonut erityisiä haasteita toiminnalle ja toimintaedellytyksille, yleisimmin:

- Kontakteille ja yhteistyölle yhdistysten toiminta-alueella
  - "[...]Henkilökunnan kanssa tehty yhteistyö on vähentynyt kun heillä ei ole ollut tiedossa mitä valtuuksia heillä on tehdä järjestöjen kanssa yhteistyötä.[...]"
  - "[...]yhteistyö minimaalista. Viestintä ollut hyvin vähäistä, jos ollenkaan. Päätäjien ja päälliköiden viidakko valtava ja heidän saaminen yhteistyöhön hankalaa.[...]"
  - "Ei kontakteja lääkäreihin ja hoitajiin sekä muihin asiantuntijoihin."
- Avustusten saannille toimintaa varten
  - " Avustuksien saaminen vaikeutunut ja muuttunut vuosittain."
  - " Avustustaso heikentynyt ja tiedonjako hankalampaa."
  - " Yleisavustuksia ei enää myönnetä yhdistykselle."

18 % yhdistyksistä arvioi, että hyvinvointi-alueiden toiminnan käynnistyminen on tuonut joitakin erityisiä myönteisiä asioita, yleisimmin:

- Yhteistyölle yhdistysten toiminta-alueella
  - " Erilaisia yhteistyötempauksia, toiminnan esilläolo hva:n tapahtumissa."
  - " Yhteistyön lisääntyminen, järjestökuulemisten lisääntyminen."
  - " Kaupungin hyvinvointitoimi on kehittänyt yhteistyötä järjestöjen kanssa."
  - " Uusia työryhmiä perustettu jossa pyritään tekemään järjestöjen kanssa yhteistyötä, nimettyjä työntekijöitä hyvinvointialueella joihin voi olla yhteydessä."
- Avustusten saannille toimintaa varten
  - "Avustus, joka saadaan on isompi kuin kunnalta saatu (aiemmin)."
  - "Jaossa järjestöavustuksia, joita ei aiemmin ole ollut. [...]"
  - "Mahdollisuus hakea hyvinvointialueen järjestöavustusta."

Valtakunnallisten järjestöjen arviot eri asioiden toteutumisesta hyvinvointialueiden tähänastisessa toiminnassa

- Myönteisimmät arviot
  - sote-järjestöt ja niiden toiminta tunnetaan alueilla (53 %: melko hyvin tai hyvin)
  - sote-palvelujen asiakkaita ohjataan järjestöjen avun ja tuen piiriin (45 %: melko hyvin tai hyvin)
- Kriittisimmät arviot
  - sote-järjestöt ovat edustettuina alueiden vaikuttamistoimielimissä (64 %: melko huonosti, huonosti tai ei lainkaan)
  - kuntien ja hyvinvointialueiden välillä on yhdenmukaiset periaatteet järjestötoiminnan avustamisesta (59 %: melko huonosti, huonosti tai ei lainkaan)
  - sote-järjestöjen näkemyksiä otetaan huomioon hyvinvointialueiden strategioiden valmisteluissa (53 %: melko huonosti, huonosti tai ei lainkaan)
  - järjestöille myönnetään avustuksia niiden toimintaa varten (53 %: melko huonosti, huonosti tai ei lainkaan)
  - sote-järjestöjen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta on integroitu alueilla tehtävään hyte-toimintaan (52 %: melko huonosti, huonosti tai ei lainkaan)

Valtakunnallisten järjestöjen arviot eri asioiden toteutumisesta hyvinvointialueiden tähänastisessa toiminnassa

	Hyvin/ melko hyvin %	Melko huonosti/ huonosti %	Ei lainkaan %	Ei osaa sanoa %
Sote-järjestöt ja niiden toiminta tunnetaan alueilla	53	34	0	13
Sote-palvelujen asiakkaita ohjataan järjestöjen avun ja tuen piiriin	45	36	3	15
Sote-järjestöt ovat edustettuina alueiden vaikuttamistoimielimissä	36	61	3	0
Hyvinvointialueilla on järjestöyhteistyötä varten toimivat rakenteet	34	48	1	17
Järjestöille myönnetään avustuksia niiden toimintaa varten	34	50	3	13
Järjestöjen avustusmuodot ovat selkeät ja niistä tiedotetaan avoimesti	32	42	2	24
Sote-järjestöjen näkemyksiä otetaan huomioon hyvinvointialueiden strategioiden valmisteluissa	24	50	3	23
Järjestöjen tuottamat sote-palvelut ovat päässeet mukaan osaksi alueiden sote-palvelukokonaisuutta	23	37	1	39
Sote-järjestöjen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta on integroitu alueilla tehtävään hyte-toimintaan	21	51	1	27
Sote-järjestöjä tuetaan tarjoamalla maksuttomia tai edullisia toimitiloja	20	36	4	40
Kuntien ja hyvinvointialueiden välillä on yhdenmukaiset periaatteet järjestötoiminnan avustamisesta	8	51	8	34

Valtakunnallisten järjestöjen arviot eri asioiden toteutumisesta hyvinvointialueiden tähänastisessa toiminnassa vuosina 2024 ja 2026

- Myönteisimmin kehittyneet arviot järjestöjen ja niiden toiminnan tunnettuudesta, ihmisen ohjaamisesta järjestöjen piiriin sekä alueiden järjestöyhteistyörakenteista
- Nyt aiempaa kriittisempiä arviot sote-järjestöjen näkemysten ottamisesta huomioon hyvinvointialueiden strategioiden valmisteluissa

		Hyvin/ melko hyvin	Melko huonosti/ huonosti	Ei lainkaan	Ei osaa sanoa
		%	%	%	%
Sote-järjestöt ja niiden toiminta tunnetaan alueilla	2026	53	34	0	13
	2024	35	51	0	13
Sote-palvelujen asiakkaita ohjataan järjestöjen avun ja tuen piiriin	2026	45	36	3	15
	2024	31	50	0	19
Hyvinvointialueilla on järjestöyhteistyötä varten toimivat rakenteet	2026	34	48	1	17
	2024	24	57	4	16
Järjestöille myönnetään avustuksia niiden toimintaa varten	2026	34	50	3	13
	2024	32	48	1	19
Järjestöjen avustusmuodot ovat selkeät ja niistä tiedotetaan avoimesti	2026	32	42	2	24
	2024	28	46	3	23
Sote-järjestöjen näkemyksiä otetaan huomioon hyvinvointialueiden strategioiden valmisteluissa	2026	24	50	3	23
	2024	27	46	4	23
Järjestöjen tuottamat sote-palvelut ovat päässeet mukaan osaksi alueiden sote-palvelukokonaisuutta	2026	23	37	1	39
	2024	17	46	1	36
Sote-järjestöjen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta on integroitu alueilla tehtävään hyte-toimintaan	2026	21	51	1	27
	2024	12	58	0	29
Sote-järjestöjä tuetaan tarjoamalla maksuttomia tai edullisia toimitiloja	2026	20	36	4	40
	2024	26	42	4	29
Kuntien ja hyvinvointialueiden välillä on yhdenmukaiset periaatteet järjestötoiminnan avustamisesta	2026	8	51	8	34
	2024	8	58	7	27

Järjestöbarometri 2026 -kyselyt

- SOSTE toteutti Järjestöbarometrin kyselyt 24.2. - 16.3.2026
- Kyselyihin vastasi:
  - 122 valtakunnallista sosiaali- ja terveystajärjestöä
  - 1 296 paikallisyhdistystä